ARG. 5
1984

AUSTAVINDEN

ORGAN FOR VIDREK GRENDELAG

NR. 4

GOD JUL OG GODT NYTTÅR!

Redaksjonelle betraktninger

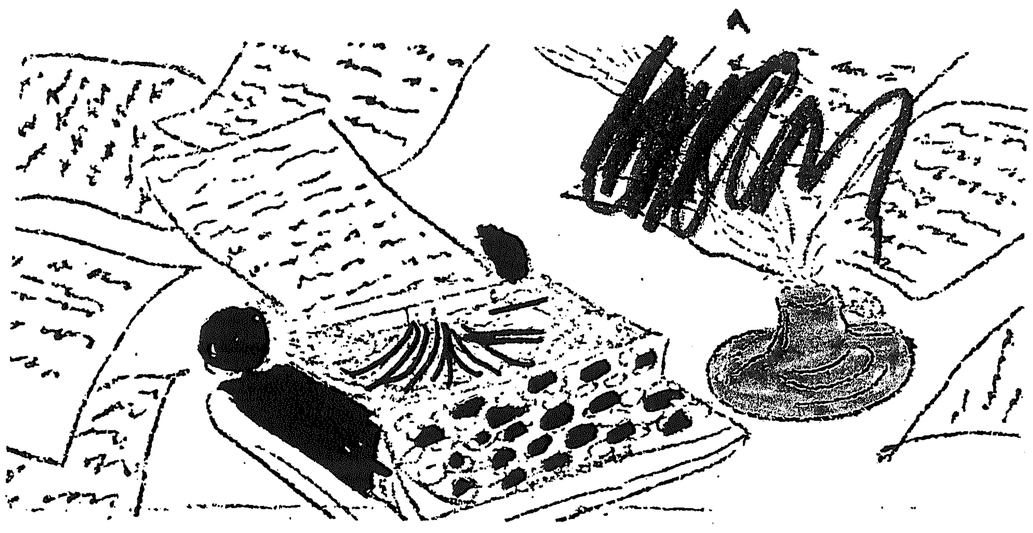

Så nermer jula seg enda en gang, og for Austavinden blir det den femte.

Selv i en slik liten bedrift kan det skje store for - andringer. Ho som bar Austavinden enda da det forige jule - nummeret kom ut er ikke med lenger. Noen skal i år pröve å före den videre. Hva resultatet vil bli er enda i skrivende stund noe uvisst. Redaksjonen, som for dette nummeret består av Ingebjörg, Sigfrid og Albert skal ialle fall gjöre sitt beste for å berge jula for abonentene.

En skal helst ikke plage folk med vertsligeting i disse tider, men vi vil likevel komme med et hjertesukk.

Da Vidrek Grendelag og Austavinden ble stiftet var det meningen at sistnevnte skulle være et orienteringsorgan for laget, dets aktiviteter og hva som ellers foregikk i bygda. Et lite budskap å regne for, fra nabo til nabo og til dem som hadde flytta ut. - Men ikke bare det, orienteringene skulle helst også komme andre veien. De som bor i bygda er i like stor grad interesert i "skjebnen" til dem som måtte forlate sin barndoms bygd og friste tilværelsen rundt om i inn - og utland. Slik sett kan kanskje også de som leser "Vinden" i Porsgrund eller Bergen likt å höre fra dem som bor på Mo, eller i Vardö, og omvendt. Bare for å nevne noen av de stedene "Vinden" blåser. Aldri för har vel Virak vært så Vid - rek - om. Vi venter alle på ditt bidrag, stort eller lite. Fortell hvilken tilknytting du har til bygda, er du av de helt unge så bare si "kem du e unna". La oss höre om hva du pusslar med til daglig, din sivile stand, - og hva det har bragt med seg. I alder spenner Austavinden over et stort område. Fra dem i frukosttida, via middagshöyden, rundt nontida og langt ut i kveldsökta.

Vi har også mange ganger saknet det å höre din virkelige mening om disse arkene som vi sender rundt til folk. Blir de egentlig lest, eller er levetiden bare akurat turen mellom postboksen og söppelkassen? Er det bare töv og vas og ikke verd papiret det er trykt på. Du sender bare bladpengene av ren bygdepatriotisme. Eller er det slik at du nå ikke kan forstå hva som var meningen med livet, för Austavinden kom og gav det innhold. Og at du helst ikke vil opplevé den dagen at denne stopper.

Med ei lita helsing rekker du kanskje flere enn du tror. Tenk bare på hva du sparer i jule- og påskekort. Uten å röpe tall så blir folket i heimbygda bare en mini-gruppe sammenlignet med utflyttere, og ellers bra mennesker rundt omkring som gjerne vil ha dette "påfunnet". Selv om vi pröver å lage små historier så er det ikke for å konkurere med Hjemmet eller Norsk Ukeblad. Det var ikke den form for underholdning bladet först og fremst var tenkt til. Som för sagt, Austavinden er ment som et bindeledd, og for at den skal virke etter hensikten trenger den også å höre fra deg. Kanskje er den lille hilsenen fra deg nok til å berge den gjennom enda et år.

Vi slutter denne apellen med å stjele noen linjer fra bygdeskalden A. Indregard.

Virek, du utgamle fjordgrenda vår
gjev at ei framtid med fagnad du får.

Red. ved A.O.

Årsmöte og valg

Söndag 20.november var Vidrek Grendelag sammenkalt til årsmöte og valg i grendehuset. Det var godt fremmöte av bygdefolk i forskjellige aldersgrupper.

Årsmelding ble fremlagt, likeså regnskapet som ble godkjent uten innvendinger.

Valgkommiteen hadde gjort et glimmrende forarbeide, så under mötelederen Gunnar Hansens myndige ledelse gikk valget fort og greit. Följende ble valgt :

Grendelagstyret:

Formann:	Gunnar Hansen
N.formann:	Gaute Eidissen
Sekretær:	Anita Ravn
Kasserer:	Lilly Kongsbakk
Varamenn:	Nils Dahl
	Berit Olsen
Tidligere valgte st. medlemmer.	Gunnvor Nygård Karl G.Bjerkelund Tore Kongsbakk

Austavinden

Albert Olsen	Red.
Ingebjörg Eilertsen	Red.sek.
Sigfrid Indregard	" "
Marit Åsheim	" "
Kjell Olav Ravn	Trykker

Ungdoms/fritidsgruppen

Anne Berit S. Eidissen
Karl Gunnar Bjerkelund
Hans Gundersen
Kjell Olav Ravn
Randi Bjerkelund
Stein Indregard

Barneutvalget

Monica Östermann
Arna Flönes
Turid Sletli
Berit Olsen

Underredaktörer barne/ungdosidene:

Kjetil Indregard
Jörn Eilertsen

Representanter til Grendehus styret

Martin Indregard
Osvald Eilertsen
Tore Kongsbakk (varamann)

Revisorer

Jörgen Kongsbakk
Kåre Bjerkelund
Gyda Kongsbakk (varamann)

Valgkomite

Liv Overvåg
Gyda Kongsbakk
Agnar Larsen

NYTT OM AUSTAVINDEN

Som det fremgår av oversikten fra årsmötet så kom Austavinden styrket ut av valget, som det heter på politisk hold. Redaksjonen ble tilfört to nye og to splitterhye medarbeidere.

Marith Asheim omgåes jo pressefolk til daglig så for henne blir det ingen brå overgang.

Kjell Olav Ravn, også kalt "Brubakken" eller Åkailn, kjært barn har mange navn. Han er i dobbelt forstand et funn fordi han i sitt virke disponerer moderne utstyr for mangfoldiggjörelse av bladet. Vi håper å kunne by på en bedre standard - etter hvert.

Så har vi de unge barne/ungdomside redaktörene Jörn Eilertsen og Kjetil Indregard. Dem vil vi nok få glede av når de först blir varm i redaktörstolene.

Slik sett så skulle vi være bra rustet for å ta imot og sortere alt stoffet som vi nå venter skal strömme inn til påskenummeret.

Det var de gode nyhetene, og så kommer de dårlige. Skal vi kunne holde så noenlunde balanse i busjetet for bladet, så blir vi nött til å justere litt på prisene. Siden Austavinden var stiftet for fire år siden har alt steget, papir, porto o.s.v.

For de som er så heldig at de bor mellem Skjervik og Saltvikhögda blir abonemanget nå kr 25,- pr. år, og det håper vi vil dekke fire nummer. Alle andre vil for fremtiden få bladet sendt i posten, hand til hand avtalene går ut, og her blir prisen kr 25,- + kr I5,- for porto.

Dette var stort sett de dårlige nyhetene.

Skulle det etter dette prissjokket fortsatt være noen som önsker å abonere på Austavinden så kan de betale på vedlagte postgiroblanket, eller direkte til Lilly Kongsbakk som blir lagets nye kaserer. For utenbygdes folk er jo prisen så hendig tilpasset at fire tikronesedler kan sendes i samme konvolut som hilsenen til bladet. Ikke helt etter postverkets oppskrift, men alt for en god sak. Enten man gjör det på ene eller andre måten, - om en da i det hele tatt gjör noe, så la det skje för 1.mars. På den måten får redaksjonen vite hvem som önsker å abonere på Austavinden også til neste år.

Red.

Stor takk!

Austavinden sender sin beste takk til de firmaer som stötter den ved å bestille anonser.

Vi önsker dere en riktig god jul og et fremgangsrikt nytt år.

Hilsen

Austavinden

NU TRENGER VI HJELP!!!

For første gang i grendelagets historie skal vi holde basar, og for å få det til trenger vi mange villige hender til hjelp. Sanitetsforeninga har jo hatt basar de siste åran, og hatt veldig gode resultater. Vi håper at vi skal klare å få inn noenlunde det samme, eller helst mer, men da trenger vi gevinster. Derfor oppfordrer vi alle i og utenfor bygda, som leser Austavinden, og kan snekre, sy, sveise, strikke, dreie, hekle o.sv, menn kvinner og barn til å yte sine bidrag. Overskuddet skal i sin helhet brukes til vedlikehold av grendehuset. Basaren blir avholdt ei helg i siste halv. del av juni, så til da skulle det bli tid å lage eller samle sammen noe. Vi trenger gevinster både til bok, og til trommelen, og selvfølgelig god oppslutning den spesielle helga i juni. Det blir hjelp til selvhjelp, for både små og store vil nok sette pris på et trivelig hus som fungerer godt. Tenk bare på de trivelige dugnadan som må til når vi har brukt opp pengan!!!

Husstyret blir basarkomité, og vi hører gjerne fra alle givere, slik at vi får ei viss peiling på det som forhåpentlig kommer strømmende inn. Er det noen som vil spørre om noe, så kontakt Olga O., Martin, Osvald, Harry eller Toril.

Å æ minnes så væll ---

juletrefesten -56. Då var det enda slik i bygda at den dagen tømtes kvart et hus og alle gikk tel skolen.
Det var aldri problem med komite den tida., ho "lærar-Elisabeth" var årvess og skoleongan svenga sæ i skuespill og anna underholdning.
Pyntaklean var tjukkare i vevnaden da enn nu før tida.
Æ pærsonlig hadde fått mørkeblå nykjole med foldaskjørt og kvit blondekrage. Den va just ikkje bykjøpt, men "made in" Bakken av ho Fine Bygd. Svarte lakksko hadde julaften brenda mæ.
Blant alle forberedelsan tel jula var det skikk å male kjøkkengolvet til jul,- slik var det dettan året også. Vi hadde flytta i stua o den anledning.
Det var de siste travle dagan før jul mamma satt på divanen de seine kveldstiman å smøyde siste masken på en rød Kleivagenser tel mæ, - svært mykje lik de genseran som nu er så på moten med rundfelling og sånne greia. Æ føllte sluttspurten nøye, før på' julefesten skulle genseren innvies.
Det var likså dennan genseren som gjorde det sånn at æ minnes denne festen bedre enn nokken anna.
Det var adskillige varmegrader i festlokalet og etter nokka rund-dans omkreng juletreet, blei tempen høg under ullgenseren. Derfor bega æ mæ tel lærar-værelse der Gudrun og mamma var kaffekokera.
Spanne med sjokelade og kakao stod på rekke bortætte bordet. Blandings-sermonien var nært foreståanes.
Æ vesste fra telprøvinga på gensern at det var ikkje heilt komplikasjonsfritt å komme fra avkledninga på eia hand. Bollimg og arma høvde bra tel ifylle, men innsmette før haue var ikkje heilt utvekla.
Cæntimeter før cæntimeter skred det store haue fram til det blei framspring av øra og nese.
Da oppsto total grunnstøting. Sjøl den tynnaste synål hadde ikkje plass i bredda me på det tidspunktet.

Ho mamma ønka sæ sjølbebreidanes over ka galt ho hadde gjort med plagge ætte så det blei på dettan vise.

Bæsme bråsnur ho Gudrun og tar et grape tak i mæ mens ho sei "Ingeborg, drag du, eg håll". De va jo begge vant tel litt av kvart, kasta ikkje bort tia unøddig. Her tok de et verkelig krafttak i kvar sin ende, og dermed skjdde nåkka - halsfellinga sprakk - og æ sjellte lag med gensern.
No hadde blode på toppen hatt stopptørn ei stund. Det var omtrent som gnistra og levanes varme blei sloppen laus. Lekså borti avsjæklan hørte æ det saes - "æ trur ho svime av". Dermed blei æ handtatt inn tel "lærar-vasken" og geleida under vass-strålen som kom beinveies fra fråsamarka. Å jøss, å jøss, - æ blei trynbløtt gong på gong. Va nærmast i villrede om å blei mæ sjøl ætter dettan. En vess mulighet for at det var blitt et innsvenga hau på en svanehals, jau, det syntes æ det kunne være. Speieln avkræfta den tanken, men hænleda meir mot et sprængt urhau.
Ætte kvart som æ fikk tia på mæ, seig alt tilbake sånn det hadde vorre.
Kanskje va det synd at ikke værken "hau-krømping" eller "sjokk-kjøling" for blod i kok hadde permanent varighet.

Ha ei god jul 1983 alle sammen.

Ingebjørg.

0 = 0 = 0 = 0 = 0 = 0 = 0 =

Også i år er det Virak-folk som får feire jul i nytt hus. Det er Anita, Svein og lille Idun på Vollen.
Vi ønsker dem ei god jul og lykke til i nyheimen!.

0 = 0 = 0 = 0 = 0 = 0 = 0 = 0

Verdensborger av Virak-slekt:
Trondheim: Gutten vår kom 19/11.
Tone Moxnes Jerwell og Tore Indregard.

GRATULERER!

Yngs

KLAR FOR LITT HJERNETRIM?

I. Hvis 7 av hundre personer er trikkekonduktører, hvor mange av 500personer er ikke trikkekonduktører?

2. I ei eske med 48 epler, er 8 av hvert dusin ikke råtne. Hvor mange råtne epler er det i eska?

3. Det tar IO skip IO dager å bruke IO tanker med olje. Hvor mange dager tar det et skip å bruke I tank med olje?

4. Hvor mange timer vil det ta å kjøre 400 mil når farten er 50 km i timen?

5. Hvis 6 I/2 meter stoff koster I30 kroner, hvor mye koster 3 I/2 meter?

Hva betyr disse vitsegåtene?

6) NE NE NE

7) ORD ER

8) 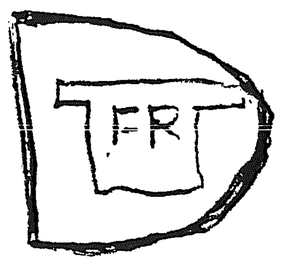

9) E
F

IO) 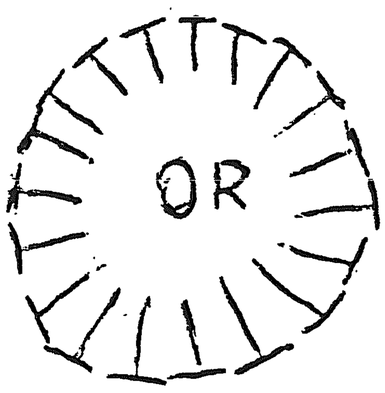

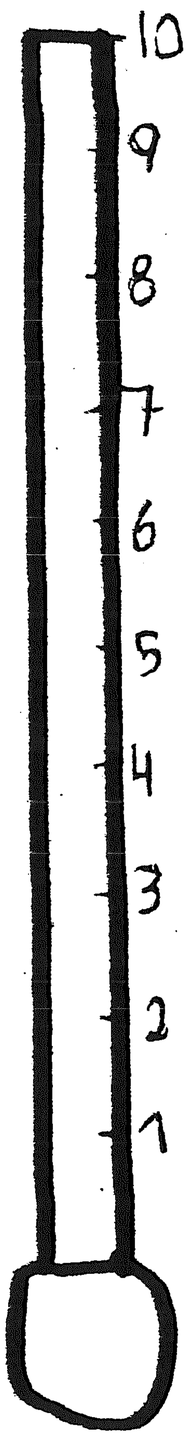

9-IO poeng Veldig godt

7-8 Poeng Godt

5-6 poeng Ganske bra

3-4 poeng Bedre lykke neste gang.

I-2 poeng Veldig dårlig

0 poeng Helt bånn.

Svar på Hjernetrimmen.

I. 465
2. I6
3. IO dager.
4. 80 timer
5. 70
6. Trene
7. Ordfører
8. Fritid
9. Fundere
IO. Orientering

10 PÅ TOPP.

1. PaulMcCartney/Michael: Say, Say, Say
2. Culture Club: Karma Cameleon
3. Tracey Ullmann: They Don`t Know
4. Paul Young: Come Back and Stay
5. Ryan Paris: Dolce Vita.
6. Men without fats: The Satety Dance
7. Kenny Rogers Dolly Parton: Islands in The Stream.
8. Genesis: Mama.
9. Irene Cara: Why Me
10. Rolling Stones: Undercover Of Th Night.

God Jul

Godt Nytt år,

Ring Dang

Snø

Snø, snø
Rein som dun frå Engleveng
sviv du ned mot tun og tre,
breier over vassbleik bø
og den gråe vinter-eng,
vart og stilt stjerneteppet
kjærleg mildt.

Inge Krokann

Hilsen Torgunn Olsen

Sne

Sne

Nu daler der Sne, nu daler der Sne
Tyst over Skog og heier
Tørre og Stive Står busk og tre
langs-med de frosne veier.
Ynggranen neier Seg hvit mot Jord.
Alle Smafuglene tier:
og Fonnen høyner Seg bred og Stor
oppe i Slumrende leier

Hilsen Aina

Ring

God Jul
Got nytår

GOD JUL

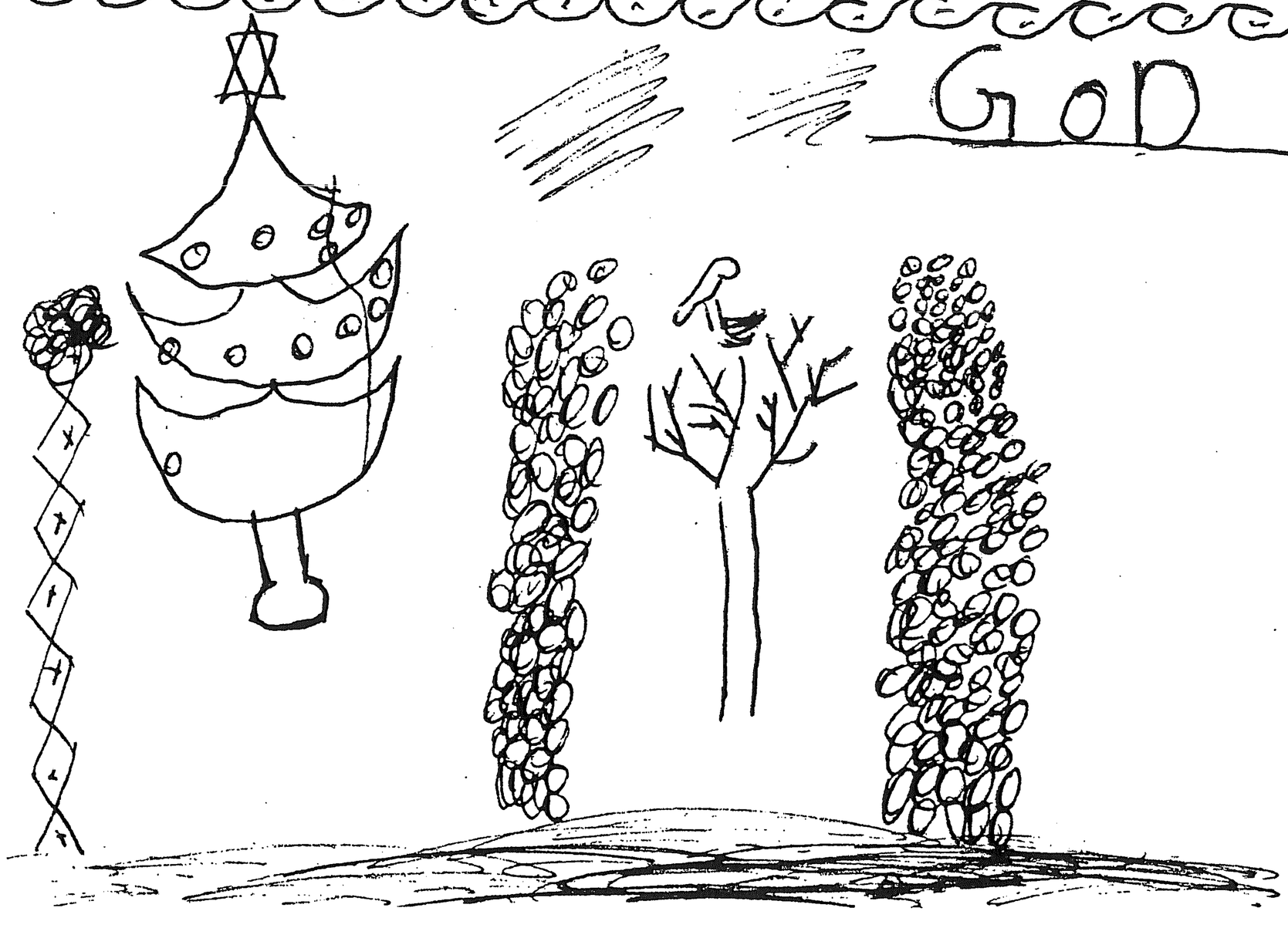

HILSEN
LAILA

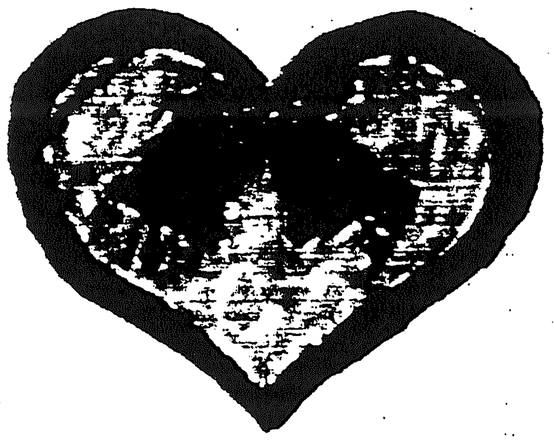

Hilsen fra
Kathrine

God Jul
og godt nytt år.

o-o-o-o-o-o

Ha, Ha, Ha!

- Vet du hvorfor de har sluttet å lage lykter på folkevognene?

- Nei

- Jo, for den er for liten til å være ute etter at det er blitt mørkt.

God Jul!

Med jule hilsner fra
Anita og Vidar.

HA — HA — HA

- VET DU HVILKET NORSK ORD LENGST?
- NEI, VET IKKE.
- JO SMILE, FOR HVIS DU TAR BORT
S OG E,
SÅ BLIR DET MIL.

HILSEN
OG
ØNSKE OM

GOD JUL OG GODT NYTTÅR!
FRA INGER ELIN OVERVÅG.

Anne: Hvor mye er 6 x 9?

Bappa: Da jeg var liten var det 54.

Anne: Da er det nok mere nå, - da alt er steget så fort.

Kunden i skotøyforretnin
- Jeg skulle ha et par kalosjer nr. 95.

Ekspeditøren:
Unnskyld, men de selger kajakker rundt hjørnet.

Ei GOD JUL og Et GODT NYTTÅR
ønskes av
Jørn André

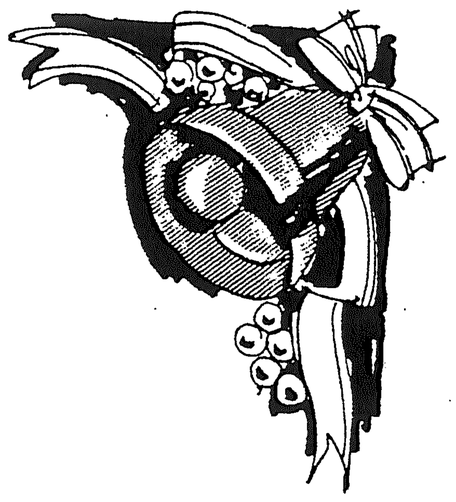

D E T K O M E T B R E V

Fra han Albert.

Og Austavinden! Et blad fra Virak!

5. årgang står det på det.Og vi som aldri har hørt om det på Finnsnes!

Men nu vil vi også være abonnenter!

Han Albert vil ha stoff,skriv han.

-Javel,Albert,skreiv æ tilbake,lett og optimistisk.-Ingen sak med stoff fra oppvekst og grotid på Virak.

Skreiv æ.

Og nu sitter æ her og klør mæ i fleinskallen.Ka skal man skrive?

Det her var ikke enkelt,Albert.Visse ting kan ikke skrives.Det blir skandale på Virak!

Men la oss nu se-

==========

N O S T A L G I S P A L T E N

K J E R K E S T E I N S L E T T A

Kjerkesteinsletta er borte.Vegvesenet jafsa ho i seg da de la om veien. Og dermed la de asfalt over barndommen til en flokk tidligere Virak-yngel,ja,faktisk over litt av Virak-historia.For Kjerkesteinsletta, ja,den betydde noe før i tida.

-Tull,sier du kanskje.-Det var ikke noe særlig til slette.Ujevn og hompat var den,med gresstusta og kumøkker.

Joda,det stemmer.

-Og i mange år,sier du.-I mange år var det bare turister som brukte den.De gjorde fra seg over alt.Skogen omkring var full av papir og

dritt fra heile Europa.Ho Gyda var fortvilt.

Jada.Men husk nu på at det her skjedde den tida da det bare var pensjonister, og ingen onga,på Virak.Tidligere var det de unge slekter som mest brukte sletta.Utenom kyrne.

Kjerkesteinsletta var Viraks stadion.Her spiltes fotball av høy klasse-når vi hadde ball.Det var full likestilling på laget,uten utidig kjønns-diskriminering.Ho Elin og ho Sola var solide backer som det var vanskelig å runde-.De stoppa mange angrep.

På Kjerkesteinsletta spiltes kamper nært landskampnivå.Storoppgjøret mot Saltvik ca 1949 var en slik milepæl i fotballhistoria.

Vi stilte topplag.Han Oddvar og han Rolf i Øverstua,han Put på Vollen, han Terje og han Asbjørn var i spillerstallen.Æ sto i mål-det var min ball.Alderen varierte fra oss på 14 opp til 16-17.

I dagevis hadde vi trent- og plukka kuskit av banen.Kongsbakk-kyrne tok ingen sportslige hensyn.Vi satsa på seier.

Og møtte et Saltvik-lag av svære utskudd på nær de 2o.De verste eksemplarene var henta lengst borti Rånbogen.

Vi blei feidd av banen! Kanonskudd hylte rundt øran på mæ.Æ hadde nok med å dukke.Og blei jaga ut av målet.Han Rolf overtok mellom stengene.Men tapte gjorde vi likevel-.Forbaska Saltvik-ramp!

Og på Kjerkesteinsletta slo vi ball.Ungeskokken fra heile Virak. De yngste starta karrieren som "fristekkar" og sprang rundt i villa, men arbeidde seg etter hvert opp til skikkelig plass og status på partiet.

Men best husker vi Kjerkesteinsletta fra mang en St- Hans-aften.Da var det liv! Bålet var nedmed Kjerkesteinen,og der var liksom sjølve feiringa.Et år var det tilogmed kaffesalg og varme kvalpølser i eiga lauvhytte,og skytebane med Helge sitt luftgevær.

Men det var oppe på sletta det artigste foregikk.I den tida var det godt vær på St.Hans-aften,her var god plass,og heile bygda samla seg i sollys kveld og natt.Man naut medbrakt,-rømmegrøt og vaffelkaka-,

prøver kòr de kom.Vaffelhjertene hennes Marie på Bakkan var fenomenale! Og vi åt-stappa ned vafler og rømmegrøt og brus. Og bruspulver fra butikken.

Og så kom toppen: Siste par ut! Onga og voksne i lett blanding i fullt firsprang bortover sletta! Han lille Sigmund arm - i-arm med ho Konstanse,mens han Kvamme sjøl sprang enkemann.Og han Kvamme,det var kar som var lett på foten!Og han Albert Olsen,alt da en gamling på over de 2o,lå på skrå i svingan etter ho Margit i Røsåsen.Ho tante Agnes Ravn akselererte så fort at ho knekte skohælen.

Jo,det var liv på Kjerkesteinsletta.Er det rart at vi onga trivdes? Og synes det er stusselig når vi nu,forspist og halvgammel,kjører bil over og nærmest gjennom sletta?

Og synes det er lagt asfalt over barndommens St.Hans.

Knutemann

" Ettermæle "

Ikke alle av de som leser Austavinden er kanskje så heilt stö på hvem Knutemann er. Det er rart med det, tiden går og nye generasjoner kommer til. Mange Virakfolk har også "hekta atåt seg mangt slag", som ikke kjenner bygdas historie.

Knutemann er yngste sönn av Anna og Per Melangen, og identisk med skolemeisteren (rektor ved Finnsnes gymnas), politikeren,forfatteren og frem for alt humoristen og "skröne - makeren" Knut Melangen. Virakgutt så god som noen.
At han måtte henslepe mye av sin barndom og ungdomstid inne i Narvik har likevel ikke gitt han varige men. Dette ble nok oppveid av tida på Virak.

Austavinden var heldig med mea da den satte sniken etter denne tidligere virakbengelen, - og takk for det.

A.O.

Går du rundt og er pjusket på håret,
vi fikser deg opp til det nye året.

HÅKVIK HÅRSENTER

Innehaver

Ranveig Megård

Telefon
59265

Det meste av det som du trenger til jul,
kan plukkes i vogna og trilles på hjul.

MINI 1000

Telefon 4Io74

I banken finner du dine beste venner,
de "fordobler" det du til daglig tjener.

Ankenes Sparebank

Telefon 44055 Bjerkvik 52IOI

I lokalet er det foregått et konsentrat,
og vår betjening er også blitt deres "advokat".

J. Revold & Co

8501 NARVIK • TLF. (082) 41080

God Jul

ET BARNDOMSMINNE.

Jeg husker en nyttårsaften da jeg var lita.
Den tida blei nyttårsaften feiret på annet vis enn nå.
Jula og nyttårshelga var spesielle høytider.
Til da skulle det renvaskes. Alle kriker og kroker skulle være særdeles rene og skinnende.
Det skulle bakes fattigmann, hjortetakk og mange, mange sorter kaker. Ingenting måtte mangle på julebordet. Det skulle være hjemsydd rulla, saltkjøtt og syltaflesk, heimkjerna smør, nykokt gomme og alskens godt. Slett ikke må glemmes den gode hvetekaka med masse rosiner i, da blei det ikke spart på, hvetekaka var nok den viktigste på bordet.
Det siste som blei gjort på julaftens kvelden før vi gikk og la oss, var å dekke julefrokostbordet. Da blei det brukt hvit duk,det fineste serviset huset eide og nypussa bestikk. Juledagen måtte alle være stivpynta før enn gikk til frokostbodet. Ingen måtte gå ut unødig på 1.juledag, ikke for å leke eller i besøk.
Da ødela vi jula. Tiden mellom jul og nyttår måtte det ikke arbeides med annet enn del aller nødvendigste.

Så kom nyttårsften, - den jeg skulle skrive om.
Vi ungene var jo veldig spente så dagen gikk veldig sakte, men omsider blei det kveld. Nyttårsvaka skulle være på "gammel-skolen" - der nå han Torstein har bygd seg hus. Pappa var gått utover i forveien for å ordne til - det var jo mange ting som skulle gjøres på forhånd. Klokka nærma seg midnatt.
Det var fint måneskinn da vi gikk utover.
Pæ Krøkkebærneset såg vi en mann uti Manndalen - og spør om vi blei redd. Men - vi fortsatte og gå og var veldig spent på hva vi skulle møte.
Ingen tude si noe. Da vi endelig møttes, var det bare han Lars Rasmussen i Holtvika. Han skulle gå heim en tur - sånn snarast - det virka som veien var kortere da enn hva den nå mange gang virker å være.
På skolen var det fullt hus. Alle som var gangføre i bygda hadde møtt opp - og vi ungene var veldig spent på hva som skulle skje. Ved siden av skolerommet var det et lite rom som blei brukt til kjøkken.
Etter ei stund blei lysene slukket og døra gikk sakte opp. I bakgrunnen skjein lys fra kjøkkenet.
En gammel mann - "Gammelåret" - kom sakte gjennom døra.
Plutselig hørte vi et skudd og "gammelåret" seig sakte sammen på golvet. Samtidig kom ei jenta, lys og fager, dansende innover gulvet. Hun var "Det nye året" Vi hadde fått ett nytt år.

Seinere fikk jeg vita et "Det gamle året" var han Lars Rasmussen og "Det nye året" var ~~Kristine~~ Kirstine Ravn.
Tenkte seinere når jeg såg Lars Rasmussen hvor synd det var i han som blei skotten nyttårsaften.

HE

"Hva skal barnet hete?"

Som håkviking vil jeg kalle "det" Vidrek-grödens gryteopplevelse. Det var virkelig en herlig rett, selv om vi bare brukte håkvik-avla ingredienser, untatt fisken, den hadde vi dradd utfor Vidrek.

Til navneforslag viljeg si: Grendegrödens gryte I. I - fordi jeg regner med at det kommer flere gode oppskrifter med Austavinden.

De beste hilsener, og lykke til med avisen.

Tora Larssen

Å tenne lys for andre

Jeg leste engang en definisjon av å gjöre gode gjerninger. Det var å gjöre litt mer en det du var nött til.

Å klatre opp i ei stor furu å pynte den med elektriske lys, er vel ikke noe du apsolutt er nött til.

På Åsheim har ei av storfuruene utafor huset vært pynta som juletre i flere adventer på rad. Det lyser opp i ei ellers mörk tid, og ikke bare lyser det varmer - innvendig. Slikt gjör en ikke bare for sin egen del, men også for å glede andre.

Vi stryker skinnlua av og böyer oss i snyen for slikt naboskap.

Red.

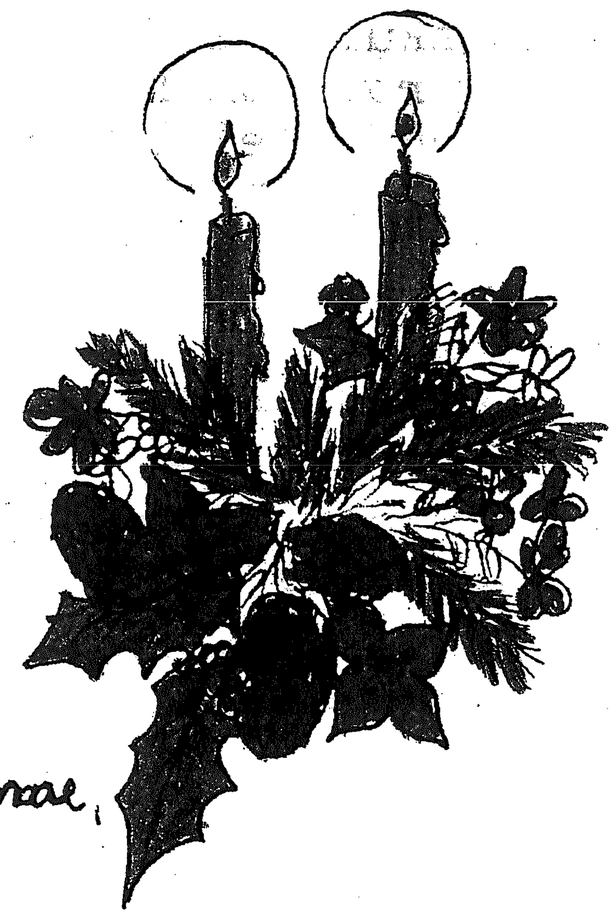

Alle kjente ønskes
en God Jul,
og et Godt Nyttår!

Hilsen Kathrine, Hanne,
Toril og Gunnar

Det gamle portrett!

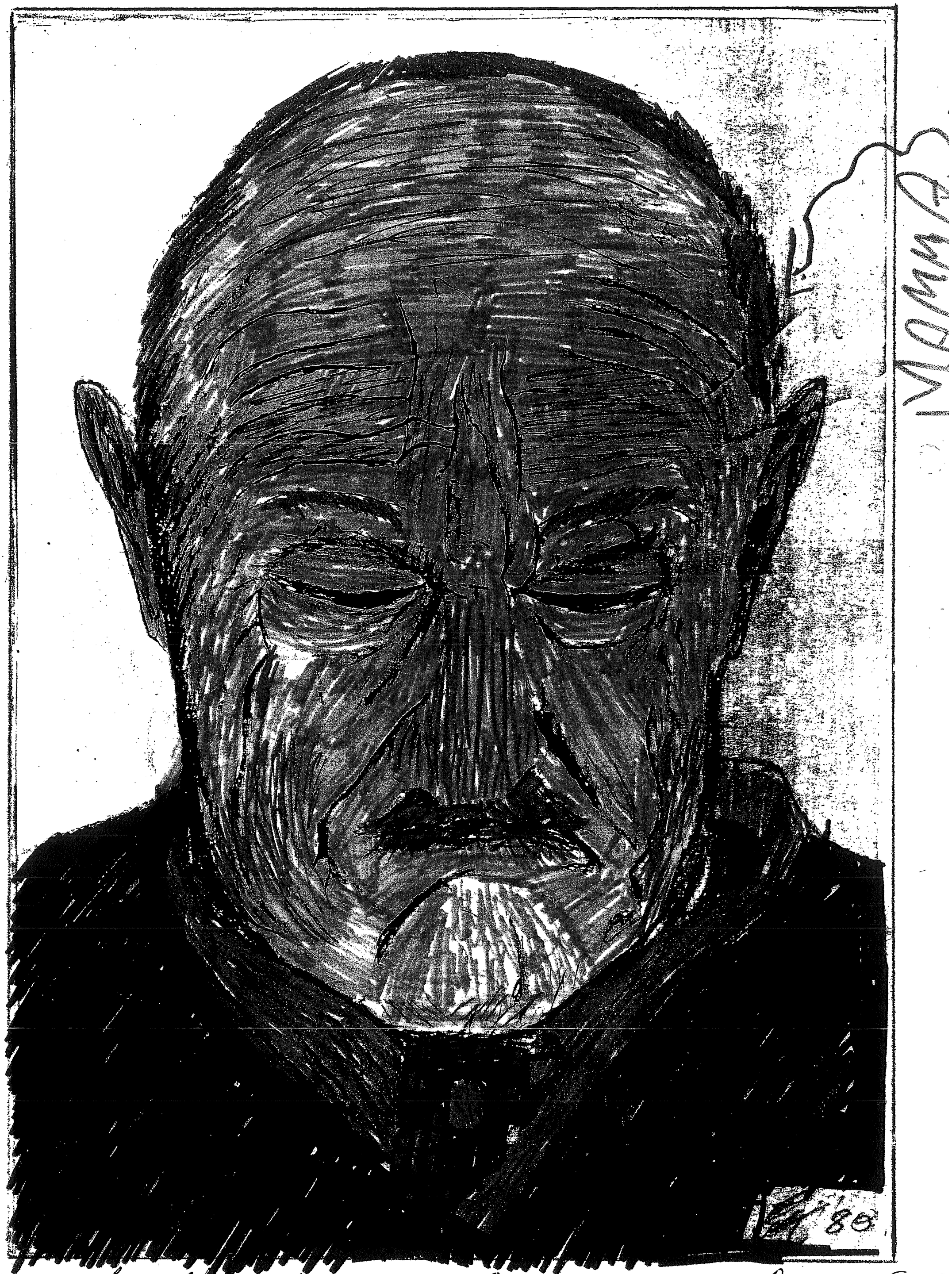

Gunnar har skiasert dette etter et gammelt fotografi.
Lilly har „tilrettelagt" det (lydet) for audiovisuelle hjelpemidler.

„Edvart Munch" (Pavl
leser avisen
– uten briller –

Det var en gang - - - !

Gammelbutikken

på sitt beste

Etter støvelsen på Jørgen - så må dette være tatt ca. 1929. (30)

Dette som et supplement til Albert.S innlegg om «gammelbutikken» i forige nr.

Tante Astrid, mammas søster - blei gift i Danvik i Bogen. Hun fra ferieuksedagene med besøk fra Bogen og Oslo

Jeg sender en varm jule hilsen til de få gamle naboer som er igjen. - og til de mange unge som tar opp tradisjonene i den vakre bygda. Minnene er store og gode!

1983. Silsen Ronwald Longobakk

Bryllup for 1983-s 60 åringer

Skolebarna i Øksna 1930

Fotografiet blei tatt på bakkekanten der Øksnin ligger idag.

Til lykke med åtte vidre.

Elisabeth er borte, men minnet lever.

Ikke "ungene" åtte av hau det bra!
Reidar, Bjørg, Gerda og Edvard bor åtte for fylket. Alle de andre i "heimfylket".

Lill

Slekt og familie
– fotografiet er tatt for ca. 70 år siden

Alle disse er borte.

Deres minne lever.

1. fra venstre: „Martin Olsa", tante Tina, „Edvart Hansa", Amalie
2. " " × Olga, × Elisabeth, bestemor Julie, bestefar „Johan Adolf og Einar bak moren. „Andrasa"

× Martin og Tinas barn – tante Astrid mellom foreldrene.
foran × Andreas × Torleif og Peder Pedersen

Så vidt jeg vet – er det bare to av personene på fotografiet som lever i dag.

× På begge bildene: Peder Pedersen, oppfostret hos bestefar og bestemor

1918.

×× Gjertine og Johan var søsken og levde på Viduk i all sin tid.
Amalie og Julie var søstre og kom fra Kolvegården

Gjestebud „Nerigården".
i forb. med at Konrad og Elisabeth flytted fra Kongsbakk og overtok

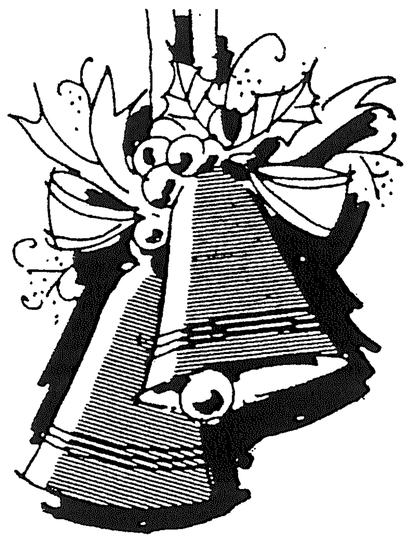

JULVÆR

Der tok du godt feil, du så for deg snø, frost og måneskinn. Nei, julever og julvær er nok ikke det samme. Jeg må nok som vanlig 40 - 50 år tilbake i tiden skal det bli mening i slikt språkbruk.

I den tiden var det heller smått med penger blandt folk, det var nesten ikke hver manns eie. Selv om det daglige forbruket av mynt ikke var så stort så noe måtte det til, og da spesielt til jul. De ekstra pengene som trengtes til denne högtiden, ble kalt julvær.

Å skaffe seg julvær var ikke altid så greit bort gjennem bygdene. Det ble helst å ta til det en kunne skafe fra naturen. Törr ved i sekker var gangbar vare, men det var vel helst nek og juletrær som ble redningen.

Et år hadde han Ole og han Håkon, henholdsvis far og onkel til undertegnede, snakket lag om å ro til byen med tre og nek. Han Håkon med tre han Ole med fuglenek.

Men det var nå grenser for hva de kunne römme på to-og-et-halvromsbåten. Det ble derfor bestemt at glunten, som var meg, skulle reise med "Fykan" medbringende en god dult nek.

En dag like under jula var veret bra, og karene gav seg i roinga. Det gjalt å være tlåtidlig, måtte helst komme til byen för Håkvik - og Skjomingan. Men de har nå altid vært tung om morgenen, så Virakmåsan hadde vel ikke så mye å frykte av konkuranse.

Selv om småbåtfolket hadde et godt forsprang i tid, så lå de ikke så mye foran gluntan, som kom med dampen.

Vel kommet på kaia måtte det nok innvesterest en krone eller to til lastebilsjåförene, som gjerne stod til tjenneste. Kart med det, var både tre, halmballer og kjelke som skulle transporteres.

Han Håkon tok stand på torvet og hadde samtidig öye med lageret. Han Ole og glunten skulle være mobil avdeling og drage rundt med nek på kjelken.

Gate to og tre var et godt salgsdistrikt, her bodde det den gang mye folk. De gamle trehusene hadde to etasjer samt kjeller og kvist, med opp til flere familier i hver etasje. Trappene var lange og bratte, det var nesten så det svimlet for en stakkar som ikke var vant med annet en loftstrappa heime.

Det rådde vel ikke akurat noen overflod blandt folket her heller, men handelen gikk bra. De fleste var jo förstegenerasjons Narvikfolk, så skikkene fra heimbygda satt enda godt i blodet. Jo julenek skulle de ha, og en femti - öring, som var prisen, ble funnet frem.

For den som ikke var så helt byvant gikk det ann å gå feil. Slik sett var det både skammelig og ergelig når du hadde klatret deg helt opp til kvisten, og kona som stod og bala med middagen sa: Du har jo nettopp vært her.

I middagstida ble det tatt en pause i salget. Da var det å gå på Dampbakeriet å kjöpe for ti öre i gård - bakte vinerbröd, og så bar det på Kaffestova. Og nå var både Håkvik - og Skjomingan kommet.

Heldigvis så tok dagslyset og varebeholdningen slutt omtrent samtidig. Hestehandler pungene var blitt både runde og tunge av småpenger. Det var vel ikke aku - rat snakk om prosenter, men glunten så for seg både toll-kniv i mellemstörelsen, belte eller knallpistol i jule - gave. I den tiden skulle det helst lukte krutt i julen, og drömmen var selveiende pistol.

Det ble godt mörkt för spissbåten stevnet ut mellem malmbåtene som lå tett på havnen. Utover Narvik-bogen var det svart stilla, så lysene fra byen og Ankenes speilte seg i havet. Men spörsmålet var hvordan det ble rundt Tangan.

Jau, det var godt farendes også der, bare en passe nord aust gråe ut fra Herjangen, der månen var iferd med å komme opp over fjellene. Med forbehold for straumen som enten bar ut eller inn Skjomen, var det bare å legge kursen mot Virak.

Glunten ble hövelig barlast i akterskotten, og glunten var tröyt. Det hadde vært en lang dag for tolv - åringen, og mange trapper var trasket. Den monotone, men taktfaste dunkingen fra de to åreparene som sakte men sikkert dro båten frem, gjorde sitt. Og snart söv glunten.

Frem i drömmen kom den gode varme kjöttsuppegryta hennes mamma, og han var nesten litt ergelig da båten skura i stöa. Litt kald og hutrende ble han revet ut av drömmen, - men nå var de heime. Og han, glunten, hadde vært med på å berge julværet.

Albert

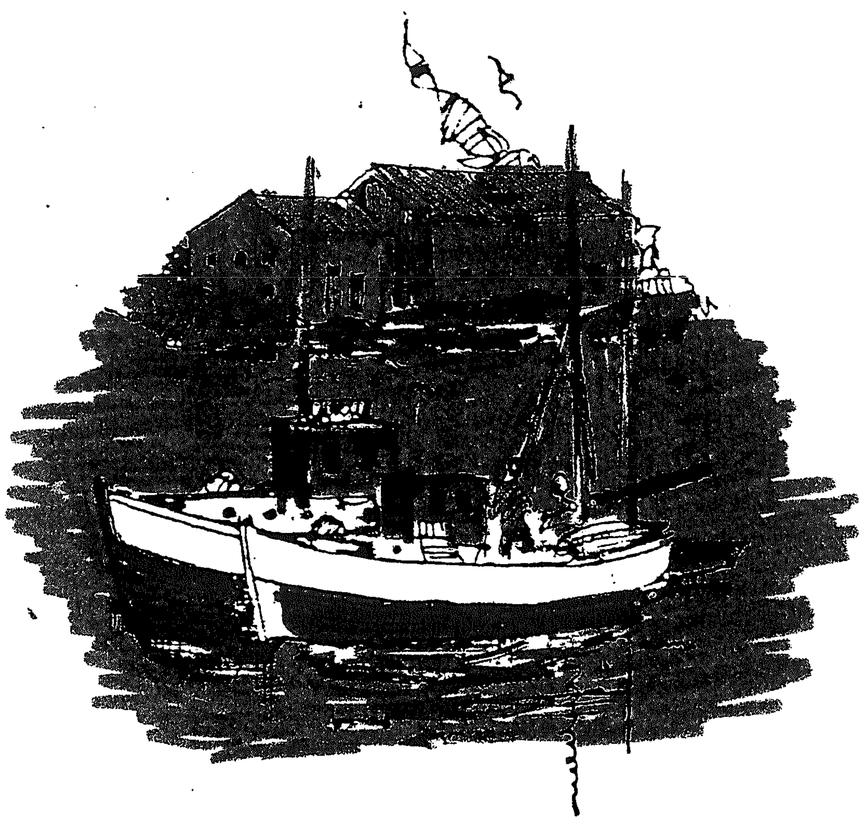

V I D R E K

av M. Røger. framhald.

Skipper og gårdbruker Mons (mogens) Pedersen var gift med Ane Aksels datter. Av hans barn kjenner vi Aksel, Peder og Hans Monsen. Disse tre Brødre forærte Ankeneskjerke messing-lysekrone 6 armer og 6 piper. "givet i nød" som inskripsjonen lyder.

Der må ha vært megen velstand på Vidrek i de dage. Hans Monsen har vært gårdbruker,Men Peder og Aksel Monsen var begge skippere og gårdbrukere. Peder Monsen f. 1715 d. 1780 var gift med sitt søskendebarn Øllegård Knutsdatter Aas fra Bjelgam f. 1719 d. 1783. Boet hans utgjorde 1594 rdlr 5 Ort Og 10 skilling, en i den tiden stor sum. Aksel Monsen f. 1721 var gift med sitt søskendebarn og tillike sin brorkones søster Margrete Knutsdatter Aas f. 1723 d.1769. Han ble etter hennes død gift med Maren Kristine Rhode f.1736 d. 1804. Hun ble etter M Aksels død gift med Henrik Henriksen Meier fra Liland f.1748 d. 1802. Han var en tid skipper på Vidrek og var også en formuende mann.

Til gården hørte også et møllebruk som det betaltes ekstra skatt for.Da garden ikke hadde havn, måtte jektene fortøyes enten i Saltvik eller i Skjærvik. Det neste slektledd fortsatte skipper og gjestgivervirksomheten på Vidrek.

Av skipper Peder Monsens barn vei vi at sønnen Mons Pedersen f. 1755 var skipper. Han var Ungkar og bodde i 1801 som losjerende hos etternevnte Ole Knudsen. Anne Pedersdatter var og ei datter av Peder M. Hun ble gift med skipper og gjestgiver Ole Knudsen,men døde snart etter. Ole Knudsen ble så annen gang gift med Ane Marie Akselsdatter f. 1764 d. 1836. Hun var datter av Aksel Olsen Nygård og hustru Kirsten Akselsdatter. Hun var av Aas slekten på Bjelgam, og derfor i nær slekt med familien på Vidrek.

Ole Knudsen var en driftig mann som førte stort hus. Han hadde i 1801 foruten 6 barn og 1 fostersønn 13 tjenere i huset. Blant disse var styrmann Arnt Gundersen, samt losjerende skipper Mons Pedersen I alt 23 personer i hans husstand. Gjertrud Akselsdatter var gift 2 ganger. Den første mannen er foreløbig ukjent. Den andre mannen var Ments Klæbo. (Også skrevet Mons) Han var skipper og gårdbruker på Vidrek. De hadde ikke barn,men 3 fosterbarn og 8 tjenere i huset

Den tredje familien var Henrik Meier. Han var da bare gårdbruker og barnløs. Det samlede folketall på Vidrek var i 1801 40 pers. Av yrke var det tre skippere,en styrmann, en bonde,tre husmødre,12 barn og fosterbarn, samt 20 tjenestefolk.

Ole Knudsen hadde 4/10 1786 fått skjøte på eiendom med 1pd,12 mark av Vidrek. Seinere skjøte på 18 mark,og seinere på 2 pd og 4 mark. Ved skifte etter han i 1814 blei eiendommen hans 1 1/2 våg utlagt til arvingene som var kona og barna. Sønnen Knut Aas Olsen f.24 de juni 1792, forulykket på sjøen 4. feb. 1839. Han var skipper og gårdbruker på Vidrek. Han var 1.gang gift med Birgitte Hansdatter d.1834. Han blei gift annen gang med Ellen Leth Ravn f. 17.sep. 1 1791. Han hadde i første ekteskap sønnen Ole Knudsen d.y.som ved morens død arvet endel av gården,og i 1837 får han skjøte på de parter som eides av farbroren Ole Hans Olsen, Hergot,og Akselia Olsdatter gift med OLe Harr Trældal. Om Ole Knudsen d. y. var skipper vites ikke. I 1836 blei ved skifte etter Anne Marie Akselsdatter (Ole Knudsen d. e.) enke resten av gården delt mellom kreditorene og hennes sønner. I 1835 byksler Aksel Olsen 14 pd og 39/170 deler mark til handelsmann Mosling.

I 1815 byglet fogden Olufsen til Johan Torstensen 1 våg av gården, og i 1835 får Johan Nilsen Lille Håkvik Kgl skjøte på 1 pd og 12 mark av gården. Iover 200 år hadde en slekt bodd og virket på gården, velstående driftige folk ,som ved slektskap var knyttet til de driftigste slekter i Ofoten.

Men jekteskippernes tid var forbi ,og det ebber ut med dri-fta på VIdrek. Det blir bondeyrket som etter den tid kommer i forgrunnen,og der kommer nye slekter dit. Johan Torstensen var fra Gudbransdalen, og Ellen Leth Ravn førte med seg barn av sitt første ekteskap med Ole Amundsen. Han var også fra en av dalene sørpå tilflyttet slekt. Hans etterkommere bruker delvis navnet Ravn som slektsnavn.

I følge matrikkelen for1838 står Ole Knudsen der som eier for 1 pd 2 ort og 19 skilling, Ingebrikt Olsen, Aron Arntsen, og Aksel Olsen sammen for 1 pd 1 ort og 19 skilling i skyld.

I 1886 er det 8 bruk med følgende eiere:
Hans Ravn Olsen, Ole t. Hansen, Andreas Hansen, Hans Amundsen, Johannes Amundsen, Jon P. eidissen, og Amund Eliassen. På Mattisheimen Johan,Paul og Peder Jonassønner.

Lag ei islykt.

Det er lett å lage ei flott islykt. Du fyller bare ei plastbøtte med vatn. Fyll ikke vatnet helt opp,la det være igjen et par centimeter.Bind en plastpose over som lokk,og sett bøtta i dypfryseren. Er det riktig kaldt ute,kan du sette bøtta ut i stedet.

Når bøtta har stått i fryseren i 10timer,tar du den ut. DA er vatnet blitt til is langs kantene,i botnen og øverst. Men midt inne i bøtta er ikke vatnet frosset ennå.

Ta av plastposen og sett bøtta på hodet i badekaret til isklumpen løsner. Du må ikkehjelpe til med å helle varmt vatn over bøtta. Da vil isen sprekke i tusen biter.

Når du har fått løs isklumpen,kakker du et hull i toppen med en hammer og heller vatnet ut. Bank bort hele det øverste lokket av is også.Nå har du ei fin bøtte av is som du kan sette en lysestump i. Vær forsiktig når du tenner lyset. Lag flere slike lykter

J U L E T R E E T

Særlig i vår del av verden,og i en stor del av verden ellers, er jul uten juletre nesten utenkelig. Denne skikken med å pynte en busk av gran eller furu til jul,er så inngrodd og selvfølgelig, at det gir inntrykk av å være eldgammel tradisjon. Men er den egentlig så svært gammel? Både ja og nei.

Ikke før bortimot slutten av 1500-tallet ble de første juletrær tatt inn i hus og pyntet med lys og glitter til høytiden. Dette var i Tyskland,og etter en tid kom også tyske sanger og salmer om juletreet. Fra Tyskland har skikken i løpet av de siste 300 år spredt seg til de fleste land i Europa. Derfra har emigranter tatt Juletre-tradisjonen med seg til fjerne land.

Hit til Norden kom de første juletrærne i forrige århundre. I 1820-årene ble de brukt i Christiania,og da først i de bedre hjem. Juletreet var ikke godtatt i norske hjem før omkring 1900.

Men det spørs - ja, det er høyst rimelig at juletreet har en forløper helt tilbake til forhistorisk tid. Helleristninger viser at menneskene har tilbedt trærne alt for 3000 år siden. Dermed er vi inne på noe særmerkt med menneskenes sinn. Å tilbe livskraftige trær har vært og er,en rituell handling overalt på kloden - enten ved å fremsi noe eller ved å ofre noe til treet. I dag vil vel de fleste av oss kalle det for overtru.

La oss likevel ikke hovere. Det er visst nettop lignende følelser både barn og voksne - helst ubevisst - gir uttrykk for når et eviggrønt juletre blir hentet inn i stua,når lysene tennes,og vi går rundt det.

Uansett hedensk eller kristen opprinnelse følger juletreet i våre dager, europeerne overalt hvor de ferdes.Juletreet er alltid med: til Svalbard,til oljeplattformene,på våre handelsskip.

Noen av leserne har sikkert et levende juletre i hagen. Det pyntes årvisst med lys og glitter,og skaper liv utendørs midtvinters.

HIPP HURRA!

VI GRATULERER HJERTELIG

Roar Gundersen med 12 årsdagen 13/12
Evy Ravn med 5 årsdagen 20/12.
Sigve Indregard med 1 årsdagen 22/1-84.
Marthe Østermann med 6 årsdagen 24/1-84.
Anita Håheim med 13 årsdagen 19/2-84.
Laila Gundersen med 9 årsdagen 5/2-84
Aina Olsen med 9 årsdagen 30/3-84.
Inger Elin Overvåg med 10 årsdagen 4/4-84
Torgunn Olsen med 11 årsdagen 19/4-84.
Ole Magnues Olsen med 4 årsdagen 17.2.-84

Til alle lesere av Austavinden i nord og sør, øst og vest, inn- og utland,

vil jeg sende mine beste ønsker om en god jul og et godt og fredfullt nyttår.

Hilsen
Hildur.

Vi ønsker alle Austavindens lesere ei god jul og et godt nytt år!

Björn Bech

30

LIS OG HARRY EILERTSEN

SØNDERVANGEN 13, LYNGERUP . 3630 JÆGERSPRIS
TLF. (02) 32 21 73

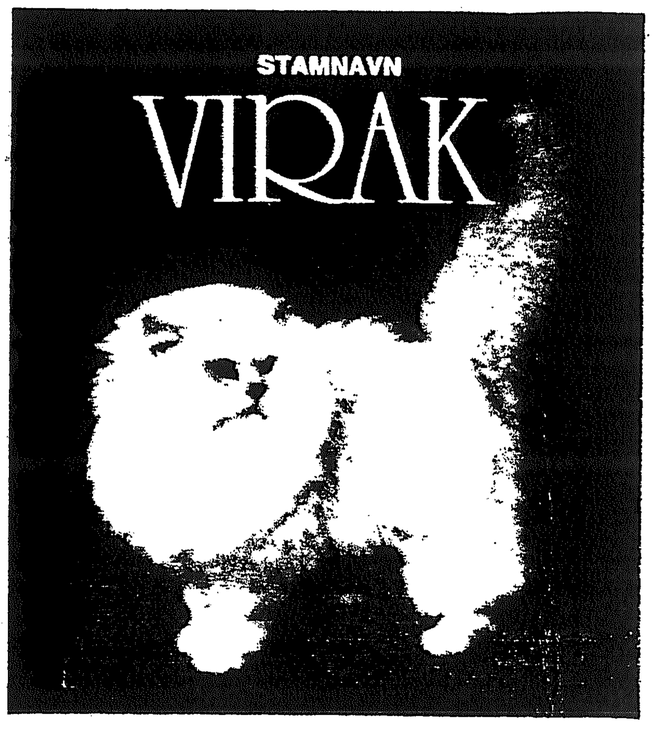

TIL ALLE LESERE AV AUSTAVINDEN.

Jeg vil gjennom bladet ønske dere alle hjemme i Norge en god julehelg.
Likeså et godt nytt år.
En spesiell hilsen til alle dere som jeg fikk hilse på og snakke med da jeg var hjemme i sommer.
Det kunne jo ha vært så mange flere jeg gjerne skulle ha hatt prat med om "gamle dager", men ferien går så altfor fort, så dagene blei for få.
Vi var heldige å få besøk heimefra også denne sommeren, Albert Bjerkelund med familie, og det lever jeg på fremdeles, blir jo så mange ting en skulle snakke om og minnes.
Hvis det er noen som ferierer på våre kanter her nede, så håper jeg at de slår på tråden i det minste, men sårdeles hyggelig er det jo å få skikkelig besøk.
Atter de beste ønsker om ei god jul til alle.

Harry.

Til både store og små

Sender du noe som skal rett inn i Austavinden, tekst eller tegninger, så må du bruke svart kulepenn eller tusj.

Red.

OPDRÆT AF CHINCHILLA OG SORT PERSER

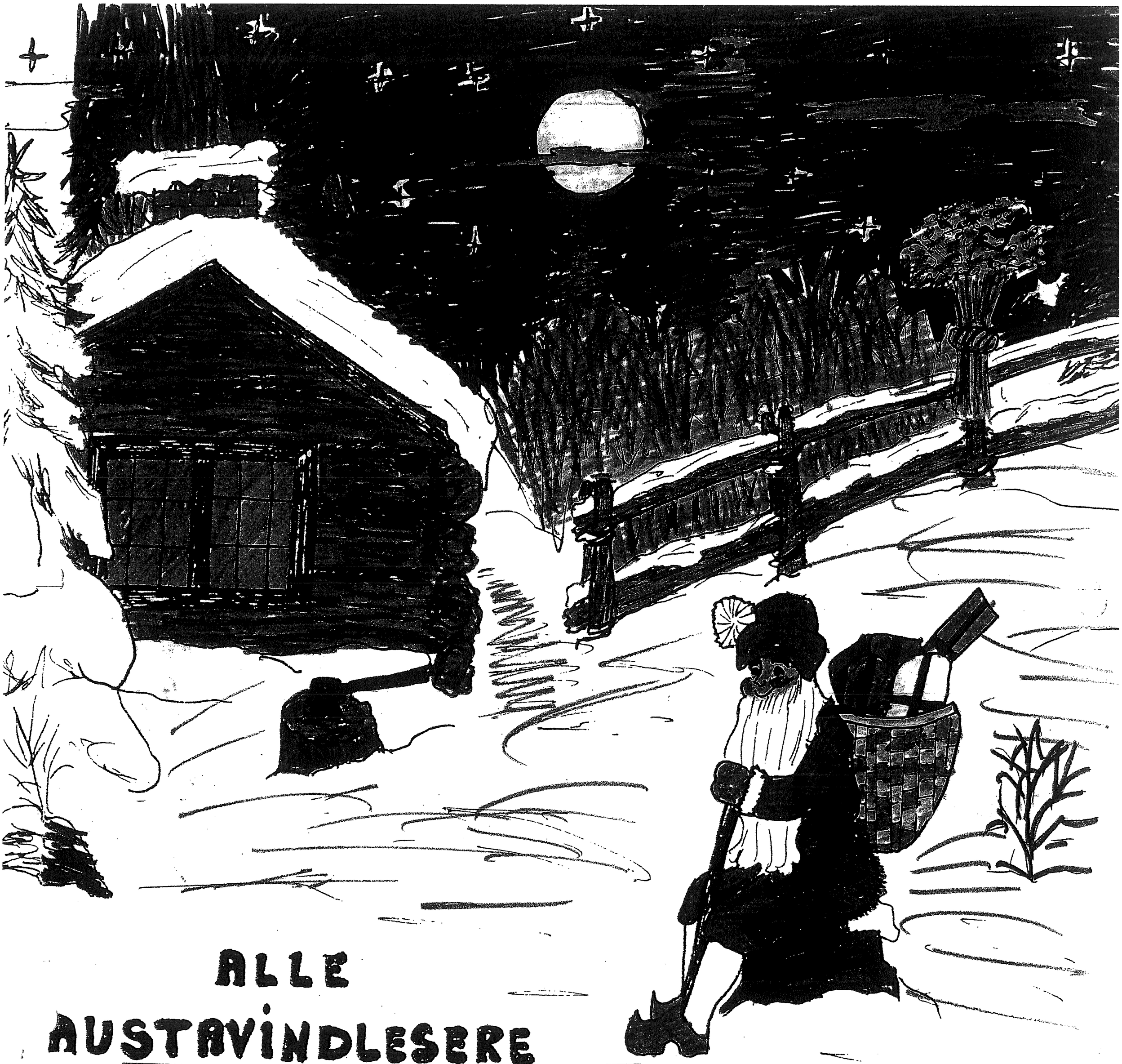

ALLE
AUSTRVINDLESERE
ØNSKES EN

FARGLAGT AV T.O. 10 å
22 de

GOD JUL, OG GODT NYTTÅR

VI VIL SAMTIDIG MINNE ALLE SMÅ OG STORE OM JULETREFESTEN SOM I ÅR BLIR PÅ 4. JULEDAG.

Ikke alt er gull som glimrer,
det meste er et dögnflueflimmer.
Hold deg til din kjöpmann.

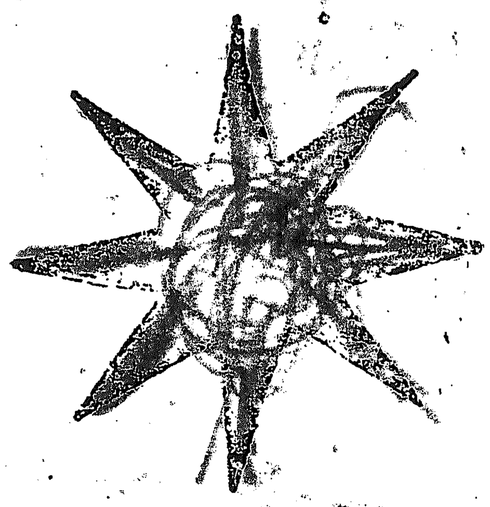

A. ANTONSEN

ASS. HANDELSFORRETNING

Telefon 56154

Er uret ditt kommet i utakt med dagen,
vi retter det raskt mens du venter i "hagen".

K. Karoliussen

Telefon 43930

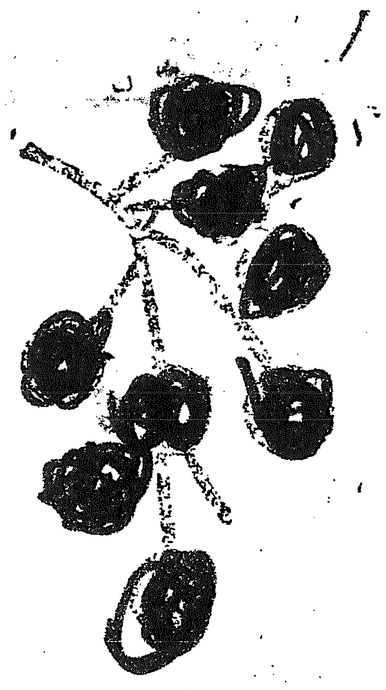

I disse dager er det ikke jorda som trekker,
men det finns både juksa og garn i våre rekker.

ARNØY & CO

Telefon 42281

Om ikke annet, - du mangler en klype salt,
oss det finner du over alt.

TRIO VARESENTER

Avd. Øra
Tlf. 41 902

Avd. Ankenes
Tlf. 56 311

Avd. Håkvik
Tlf. 59 150

God Jul